

ТАСДИҚ МЕКУНАМ
Директори Институти фалсафа,
сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи
А.Баҳоваддинови Академияи
миллии илмҳои Тоҷикистон
д.и.ф., профессор Маҳмадизода Н.Д.

соли 2025

ХУЛОСАИ

шӯъбаи масоили назариявии давлат ва ҳуқуқи муосири Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А.Баҳоваддинови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон ба диссертатсияи Қодирзода Тоҳир Қамар дар мавзуи «Проблемаҳои назариявии ташаккули шуури ҳуқуқии судяҳо дар партави ислоҳоти судӣ - ҳуқуқӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» барои дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯи ихтисоси 12.00.01 - Назария ва таърихи ҳуқуқ ва давлат; таърихи таълим дар бораи ҳуқуқ ва давлат

Мутобиқати ихтисос ва номи мавзу ба шиносномаи ихтисос ва муҳтавои диссертатсия. Мавзу ва мазмуни таҳқиқот ба шиносномаи ихтисоси 12.00.01 – Назария ва таърихи ҳуқуқ ва давлат; таърихи таълим дар бораи ҳуқуқ ва давлат, ки аз ҷониби Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ шудааст, мутобиқ мебошад.

Диссертатсияи Қодирзода Тоҳир Қамар дар мавзуи «Проблемаҳои назариявии ташаккули шуури ҳуқуқии судяҳо дар партави ислоҳоти судӣ-ҳуқуқӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» дар шӯъбаи масоили назариявии давлат ва ҳуқуқи муосири Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А.Баҳоваддинови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон таҳия шудааст.

Қодирзода Тоҳир Қамар соли 1981 ба шӯъбаи шабонаи факултети ҳуқуқшиносии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон дохил шуда, онро соли 1987 бо ихтисоси ҳуқуқшиносӣ хатм намудааст. Судяи дараҷа олии таҳасусӣ мебошад.

Қодирзода Т.Қ. барои таҳияи диссертатсия аз соли 2020 дар кафедраи назария ва таърихи давлат ва ҳуқуқи факултети ҳуқуқшиносии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ва аз соли 2023 ба ҳайси унвонҷӯ дар шӯъбаи масоили назариявии давлат ва ҳуқуқи муосири Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А.Баҳоваддинови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон қабул гардидааст.

Мушовири илмӣ: Бобочонзода Исрофид Ҳусейн, доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, дотсент, ш. Душанбе.

Шӯъбаи масоили назариявии давлат ва ҳуқуқи муосири Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А.Баҳоваддинови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон диссертатсияи Қодирзода Тоҳир Қамарро дар мавзуи «Проблемаҳои назариявии ташаккули шуури ҳуқуқии судяҳо дар партави ислоҳоти судӣ-ҳуқуқӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» муҳокима намуда, чунин хулоса қабул намуд:

Таҳқиқоти илмии Қодирзода Т.Қ. дар мавзуи «Проблемаҳои назариявии ташаккули шуури ҳуқуқии судяҳо дар партави ислоҳоти судӣ - ҳуқуқӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» яке аз аввалин дар илми ҳуқуқшиносии Тоҷикистон таҳқиқоте мебошад, ки бахшида ба шуури ҳуқуқии судяҳо гузаронида шудааст.

Алоқамандии мавзуи диссертатсия ба самтҳои афзалиятноки рушди илм, техника ва технология дар ҷумҳурӣ. Мавзуи таҳқиқоти диссертатсионӣ яке аз масъалаҳои камомӯхташуда дар илми ҳуқуқшиносии Тоҷикистон ба шумор рафта, ба амалӣ намудани бандҳои 25-29, 39-42, 54-57-и Консепсияи сиёсати ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2018-2028, ки бо Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 6-уми феввали соли 2018 тасдиқ шудааст, мутобиқат мекунад.

Таҳқиқоти диссертатсионӣ дар доираи дурнамои корҳои илмию таҳқиқотии шуъбаи масоили назариявии давлат ва ҳуқуқи муосири Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А. Баҳоваддинови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон – «Проблемаҳои татбиқи ҳуқуқ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2019-2023» анҷом дода шудааст.

Мубраммият. Мубрамии мавзуи таҳқиқот. Дар шароити муосири дигаргуниҳои куллии иқтисодӣ, сиёсӣ, иҷтимоӣ-фарҳангӣ ва ислоҳотҳои ҳуқуқӣ, дар шароити ҷаҳонишавии тамаддунҳо ва тағйиротҳои дигари ҷамъиятӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ташаккули ҷомеаи мутамаддини шахрвандӣ ва давлати ҳуқуқбунёд нақши ҳокимияти судӣ, огоҳии шуури ҳуқуқии судӣ ва татбиқи ҳуқуқ махсусан меафзояд.

Вобаста ба ин дар мамлакат як силсила ислоҳотҳои судӣ-ҳуқуқие гузаронида шудаанд, ки онҳо ба ҳамаи ҷанбаҳои ҳаёти ҳуқуқии ҷомеа ва пеш аз ҳама, ба ташаккул ва таҳкими мақомоти судӣ таъсири мусбӣ расониданд. Бинобар ин, барои тақмил додани қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ин самт гузаронидани таҳқиқотҳои назариявӣ-илмие заруранд, ки барои таъмини мустақилияти судяҳо ва баланд бардоштани шуури ҳуқуқии судяҳо мусоидат намояд. Аз ин рӯ, коркарди проблемаи шуури ҳуқуқии касбии судяҳо аз ҷиҳати назария ва амалияи илми ҳуқуқшиносӣ зарур ба шумор меравад.

Возеҳу равшан аст, ки проблемаи шуури ҳуқуқӣ ва татбиқи ҳуқуқ кайҳо боз таваҷҷӯҳи олимони ҳуқуқшиносро ба худ ҷалб кардааст. Он дар асарҳои ҳам мутахассисон оид ба назарияи умумии давлат ва ҳуқуқ ва ҳам фанҳои ҳуқуқии соҳавӣ мавриди тарҳрезӣ қарор дода шудааст. Аммо қисми асосии таҳқиқотҳо оид ба масъалаҳои бамиёномада, даҳсолаҳо пеш аз ин интишор ёфтаанд ва мафҳуми онҳо асосан дарки назариявии проблемаи шуури ҳуқуқӣ ва татбиқи ҳуқуқро дар бар мегиранд. Ҷиҳати шуури ҳуқуқии судя ва ҳуқуқтатбиқкунӣ дар баррасии парвандаҳои судӣ бошад, дар адабиётҳои соҳавӣ ва маводи илмӣ, ба шакли масъалаҳои умумии татбиқи ҳуқуқ мавриди баррасӣ қарор ёфтаанд.

Тавре Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон дар паёми навбатӣ қайд намуданд: «Механизми муҳими ҳифзи ҳуқуқи инсон ва таъмини волоияти қонун мақомоти ҳокимияти судӣ мебошад». Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон дар мулоқот бо кормандони мақомоти судӣ ба интиҳоб ва ҷобачогузории кадрҳо диққати махсус дода, таъкид намуданд, ки хангоми пешниҳоди номзадҳо ба вазифаи судя донишу маҳорат ва сифатҳои ахлоқии онҳо мавриди омӯзишу санҷиш қарор дода шавад.

Пешвои миллат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон дар паёми навбатӣ ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон соли 2024-ро ба ифтихори санаи бисёр муҳими

таърихӣ 30 солагии Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон «Соли маърифати ҳуқуқӣ» эълон намуданд, ки бо фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон 30-уми декабри соли 2024 №668 ба расмият дароварда шуд.

Дар паём, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, қайд карданд, ки «Конститутсияи Тоҷикистони соҳибистиклол, ки заминаи эъмори давлати мустақили миллӣ ва пешравии тамоми ҷанбаҳои ҳаёти мардуми кишварро фароҳам овардааст, яке аз дастовардҳои муҳимтарини мо мебошад. Амалӣ намудани меъёрҳои Конститутсия ба мо имкон дод, ки пояҳои устувори ҷомеа ва давлатро созмон диҳем, сулҳу оромӣ, суботи сиёсӣ ва ваҳдати миллиро таҳким бахшем, рушди устувори иқтисодии кишварамонро таъмин намоем, барои ҳар як шаҳрванди мамлакат шароити зиндагии арзанда ва инкишофи озодонаро муҳайё созем».

Новобаста аз тарҳрезии проблемаҳои шуури ҳуқуқӣ баъзе масъалаҳо, ба монанди шуури ҳуқуқии касбии судяҳо ҳоло ҳам мушкилотҳо, таҳқиқотҳои нокифояи ҷанбаҳои алоҳидаи ин проблема ҷой доранд. Пурсишҳои сотсиологӣ дар байни судяҳои судҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон гузаронидашуда аз он шаҳодат медиҳанд, ки ҷораҳои андешидашуда ҳам дар қисми қонунгузорӣ ва ҳам сатҳи ташкилию ҳуқуқӣ ва сифату самаранокии қабули санадҳои судӣ ба пуррагӣ кифоя намекунанд. Махсусан кафолатҳои қонунии мустақилияти судяҳо, масъалаҳои ташкилию ҳуқуқӣ ва иҷрои санадҳои судӣ ҷӣ дар қонунгузорӣ ва ҷӣ дар амалия беҳбудиро талаб мекунад, ки ҳамаи ин дар натиҷа ба шуури ҳуқуқии судяҳо таъсири ҳудро мерасонад.

Яке аз омилҳои дигари онҳо масоили тарҳрезии илмӣ таносуби назарияи шуури ҳуқуқии касбии судяҳо мебошад. Муаллиф дар фаъолияти амалии зиёда аз сисолаи худ ба ҳайси судя оид ба зарурати алоқамандии назарияи ҳуқуқӣ ва амалия боварии комил зоҳир намуда, қайд мекунад, ки ҳаёти ҳуқуқӣ аксар вақт ҳолатҳои мухталифро ба вучуд оварда, бидуни таҳлил ва фаҳмиши назариявии онҳо ҳалли он душвориро ба миён меорад ва адабиёти махсус дар бораи шуури ҳуқуқии касбии судяҳо, ки роҳнамои ҳалли ин масъалаҳо бошад, кам аст.

Аз ин лиҳоз, муаллиф аз таҷрибаи касбии бисёрсолаи худ ба хулоса омадааст, ки оид ба таҳкими ҳокимияти судӣ ва баланд бардоштани шуури ҳуқуқии касбии судяҳо, як зумра пешниҳодҳои назариявӣ-амалӣ коркард шавад. Дар ин замина, қайд мекунад, ки судяҳо бояд ҳангоми ба амал баровардани адолати судӣ, бо истифода аз арзишҳои ҳуқуқӣ, одату анъанаҳои ҳуқуқӣ, мероси фарҳанги ҳуқуқии миллӣ, санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, иттилоотони раванди ҳуқуқатбикқунӣ, бозомӯзӣ, дарки падидаҳои ҳаёти ҳуқуқиро ба роҳбарӣ гирифта, фаъолияти касбии худро сифатан баланд бардоранд. Ҳамзамон, имконпазирии гузаронидани ислоҳоти судӣ-ҳуқуқиро дар доираи дигаргунсозии иҷтимоӣ иқтисодӣ тамоми ҷомеа ба мақсад мувофиқ меҳисобад.

Бинобар ин, таҳқиқоти илмӣ масъалаҳои назариявии шуури ҳуқуқии касбии судяҳо дар алоқамандӣ бо таҷрибаи судӣ дар замони муосир заруратро металабад ва интиҳоби мавзӯи таҳқиқоти диссертатсионӣ мазкур, маҳз бо дар назар доштани ҳамин гуфтаҳо асос ёфтааст.

Таҳқиқоти диссертатсионӣ самарани тафаккури чандинсолаи муаллифро оид ба проблемаҳои ҳуқуқ ва татбиқи он дар алоқамандии зич бо проблемаҳои ислоҳоти судӣ дар кишвари мо ифода мекунад. Дар робита бо ин, таҳқиқоти диссертатсионӣ мазкур, бо рисолаи номзадӣ дар соли 2018 дифоъкардаи

муаллиф дар мавзуи: «Проблемаҳои суистифода аз ҳуқуқҳои субъективии граждани», самти таҳқиқоти илмии интиҳобшуда ва дар он оғозшударо идома ва инкишоф медиҳад, ки ин як марҳила дар таҳқиқоти муаллиф оид ба масъалаи мутаносибии ҳақиқат ва шуури ҳуқуқии касбии судяҳо аст.

Дар таҳқиқоти диссертатсионӣ муаллиф кушиш намудааст, ки нуктаи назари худро баён намояд, лаҳзаҳои баҳснокро ҷудо намуда, таваҷҷуҳро ба ақидаҳои нав ҷалб карда, фаҳмиши худро дар бораи масъалаҳои ҳуқуқӣ, ки дар ин самт ба миён меоянд, пешкаш намояд.

Ҳамзамон, мақсади таҳқиқоти диссертатсионӣ ин таҳлил ва омӯختани омилҳои мебошанд, ки ба ҷараёни дар ҳаёт татбиқ намудани ислоҳоти судӣ-ҳуқуқӣ душворихоро ба миён меоранд. Муаллиф аз нигоҳи назарияи илми ҳуқуқшиносӣ таваҷҷуҳ зоҳир намудааст, ки роҳҳои ташаккули шуури ҳуқуқии касбии судяҳои замони муосир ва тағйир додани тафаккури фаҳмиши ҳуқуқ аз ҷониби судяҳо ва тамоми шахсоне, ки бо ин ё он тарз дар татбиқи ҳуқуқ ва дар баамалбарории адолати судӣ саҳм доранд, коркард намуда, ақидаҳои назариявӣ ва таклифҳои амалӣ пешниҳод намояд.

Ҳамин тавр, дарки назариявии проблемаҳои шуури ҳуқуқии судӣ дар сатҳи дастрасии бевоситаи онҳо дар таҷрибаи судӣ ва тавассути масъалаҳои, ки ҳуди амалияи судӣ ба миён мегузорад, аҳамияти мавзуи интиҳобшудаи таҳқиқоти рисолаи илмиро махсусан таъкид мекунад.

Дар ҷараёни таҳқиқоти диссертатсионӣ унвонҷӯ Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, қонунҳои конститусионӣ, кодексо, қонунҳо, фармонҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, қарорҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, Паёмҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Суханронҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар вохурӣ бо судяҳои судҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон солҳои 2011, 2019 ва 2024 Консепсияи сиёсати ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2018-2028, Барномаҳои ислоҳотҳои судӣ-ҳуқуқӣ барои солҳои 2007-2010, 2011-2013, 2015-2017 ва 2019-2021, қарорҳои Пленуми Суди Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Суди Олии иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҷамъбастиҳои амалияи судӣ, санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ ва дигар ҳуҷҷатҳои барномавӣ стратегӣ (Барномаи таълим дар соҳаи ҳуқуқи инсон барои солҳои 2022-2026, Барномаи таълим ва тарбияи ҳуқуқии шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2020-2030, Стратегияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 5 августи соли 2023 дар соҳаи ҳифзи ҳуқуқи инсон барои давраи то соли 2038), Кодекси одоби судяи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, ҳуҷҷатҳои барномавӣ - стратегиро мавриди истифода қарор додааст. Дар баробари қонунгузори милли, инчунин, конститутсия ва қонунгузори баъзе кишварҳои хориҷӣ оид ба масъалаи таҳқиқшаванда истифода шудаанд.

Асоси эмпирӣ таҳқиқотро маводи аз ҷониби муаллиф мураттабашта оид ба ҳолати воқеии шуури ҳуқуқии касбии судяҳо, натиҷаи пурсиши сотсиологӣ судяҳо оид ба сатҳи донишҳои назариявии ҳуқуқии онҳо, таҳсилоти ҳуқуқии касбӣ ва баланд бардоштани сатҳи шуури ҳуқуқии касбӣ, таҷрибаи шахсии фаъолияти касбии муаллиф дар Суди Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ташкил медиҳанд. Асоси методологии таҳқиқот ба равиши низомӣ, ба принсипҳои раванд, таҳлили вазъиятӣ, функционалӣ, эволюсионӣ ва ҳамгироии онҳо асос ёфтааст. Таҳқиқоти диссертатсионӣ аз нуктаи назари принсипи ҳуқуқ гузаронида шудааст, ки ба эҷоди назари ҳамаҷонибаи фаъолияти шуури ҳуқуқӣ

дар замони муосир мусоидат мекунад. Бо ёрии усулҳои диалектикӣ, таърихӣ-ҳуқуқӣ ва дигар усулҳо раванди пайдоиш ва таҳаввули ақидаҳо дар бораи шуури ҳуқуқӣ мушоҳида карда мешаванд.

Дар таҳқиқот ҳамчун усулҳои умумии донишҳои илмӣ, усулҳои таҳқиқоти назариявӣ: таҳлил ва синтез, индуксия ва дедуксия истифода шудаанд. Ҳамчун усулҳои махсуси таҳқиқоти ҳуқуқӣ, усулҳои зерин истифода шудаанд: усули расмӣ-мантиқии шарҳи меъёрҳои ҳуқуқ, усули муқоисавии ҳуқуқӣ, инчунин усули моделсозии назариявӣ ва ҳуқуқӣ. Бо истифода аз усулҳои умумии илмӣ низомӣ, таркибӣ ва функционалӣ мафҳуми умумии шуури ҳуқуқии касбии судяҳо, низоми унсурҳои таркибии шуури ҳуқуқӣ, алоқаи дохилинизомӣ ва функционалии байни унсурҳои шуури ҳуқуқӣ, вазифа ва мақсадҳои шуури ҳуқуқии касбии судяҳо омӯхта мешаванд. Усулҳои зикршуда имкон доданд, ки унсурҳои таркибӣ ва функсияҳои шуури ҳуқуқии касбии судяҳо омӯхта шаванд. Дар заминаи усулҳои илмӣ мантиқӣ, таърихӣ, сотсиологӣ робитаи мантиқии байни унсурҳои таркибии шуури ҳуқуқии касбии судяҳо, низоми мантиқии функсияҳои шуури ҳуқуқӣ ва шуури ҳуқуқии касбии судяҳо, таъсири шароити таърихӣ ба мазмун ва шуури ҳуқуқии касбии судяҳо, аз ҷумла, дар замони муосир, алоқамандии шуури ҳуқуқии касбии судяҳо бо падидаҳои гуногуни ҳаёти ҷомеа, омилҳои объективӣ ва субъективӣ муайян ва таҳлил карда мешавад.

Дар таҳқиқоти диссертатсионӣ бо истифода аз усулҳои махсуси илмӣ омӯриш ва сотсиологӣ сатҳи шуури ҳуқуқии касбии судяҳо, аз ҷумла, ҳиссаи донишҳои ҳуқуқии назариявӣ ва амалӣ дар фаъолияти касбии онҳо, унсурҳои маънавии фарҳанги ҳуқуқии касбии онҳо муайян карда мешаванд.

Дар ҷараёни таҳқиқоти диссертатсионӣ бо мақсади муайян намудани сатҳи шуури ҳуқуқӣ ва шуури ҳуқуқии касбии судяҳо бо истифода аз усулҳои мушаххаси сотсиологӣ, аз ҷумла, пурсишнома дар байни судяҳо гузаронида шуд. Дар натиҷа зарурат ва аҳамияти донишҳои назариявӣ дар фаъолияти касбии судяҳо, сатҳи истифодаи донишҳои назариявӣ дар фаъолияти судяҳо, таносуби донишҳои назариявӣ ва амалӣ муайян карда мешавад. Дар заминаи усулҳои махсуси ҳуқуқии шакли меъёрӣ, муқоисавӣ-ҳуқуқӣ, таърихӣ-ҳуқуқӣ дар диссертатсия шароити таърихӣ инкишофи шуури ҳуқуқӣ, унсурҳои идеологӣ ва сиёсии шуури ҳуқуқии касбии судяҳо, таносуби шуури ҳуқуқии касбии ҳуқуқшиносон, шуури ҳуқуқии касбии судяҳо муайян ва таҳқиқ карда мешаванд.

Навгонии илмӣ таҳқиқот. Навоварии илмӣ таҳқиқот дар он инъикос меёбад, ки он яке аз аввалин таҳқиқотҳои маҷмӯӣ мебошад, ки дар он масоили назариявӣ - методологии концепсияи нави илмӣ шуури ҳуқуқии касбии судяҳо қорқард карда шудааст. Дар таҳқиқот муаллиф бо омӯзиши нуктаҳои назариявӣ ва мавқеҳои гуногуни олимони, концепсияҳои пешниҳодгардида марбут ба шуури ҳуқуқии касбии судяҳо ва қонунгузори амалкунандаро баррасӣ намуда, масоили муҳими назариявӣ ва методологии ташаккул ва тақмили шуури ҳуқуқии касбии судяҳоро дар ҷараёни ислохотҳои судӣ – ҳуқуқӣ ва нақши онро дар баланд бардоштани шуури ҳуқуқии касбии судяҳо ҳангоми ба амал баровардани адолати судӣ дар замони муосир мавриди таҳқиқ қарор додааст.

Муаллифи рисола категорияҳои ҳуқуқиеро, ки шуури ҳуқуқии касбии судяҳоро тавсиф мекунанд, мурратаб ва мушаххас намуда, унсурҳои сохтори онро таҳқиқ карда, ҳолатҳои объективӣ ва субъективӣ, ки ба баланд бардоштани шуури ҳуқуқии касбии судяҳо ва татбиқи ҳуқуқ зимни ба амал баровардани адолати судӣ дар марҳилаҳои гуногуни фаъолияти касбии судӣ таъсир мерасонанд, муайян кардааст.

Навоварии илми таҳқиқоти диссертсионӣ, инчунин аз интихоби чанбаҳои кам омукташудаи ташаккули шуури ҳуқуқӣ, фаҳмиши ҳуқуқӣ, тафсири ҳуқуқӣ, шуури ҳуқуқии касбии судяҳо, аз ҷумла, ангезаи рафтор, менталитет ва аҳаммияти он дар ташаккули шуури ҳуқуқии касбии судяҳо муайян карда шудааст.

Ҳамзамон, дар рисола муаллиф чанбаҳои нави фаҳмиши шуури ҳуқуқии касбии судяҳо, омилҳои мушаххасе, ки ба ташаккули унсурҳои алоҳидаи шуури ҳуқуқии касбии судяҳо таъсир мерасонанд ва хусиятҳои онро муқаррар намуда, тадбирҳои баланд бардоштани шуури ҳуқуқии касбии судяҳоро дар ҳошияи барномаи нави ислоҳоти судӣ - ҳуқуқӣ ва сиёсати ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ба таҳкими сулҳу суббот, ваҳдати миллӣ, ҳифзи арзишҳои миллӣ ва ҳуқуқи озодиҳои инсон ва шаҳрванд ва эъмори давлати демократию ҳуқуқбунёд равона карда шудаанд, муайян намудааст.

Аҳаммияти назариявӣ ва амалии таҳқиқот дар он аст, ки натиҷаҳои илмии бадастомада барои дарки илмии равандҳои ташаккули шуури ҳуқуқии касбии судяҳо нигаронида шудаанд. Муқаррарот, хулосаҳо ва тавсияҳои илмӣ, ки дар таҳқиқот оварда шудаанд, имкон медиҳанд, ки нақши шуури касбии ҳуқуқии судяҳо дар механизми татбиқи ҳуқуқ, мушкilotи вазъи кунунии шуури ҳуқуқӣ дар Тоҷикистон, нақши давлат дар ташаккули шуури ҳуқуқӣ амиқтар сурат гирад.

Дар таҳқиқот кушиш карда мешавад, ки муносибати ҷаҳонбинии нав нисбат ба масъалаи баррасишаванда ташаккул дода шавад. Таҳқиқотҳои гузаронидашуда на танҳо ба олимон, балки ба кормандони таҷрибаомӯз, мақомоти ҳуқуқтатбиқкунӣ имкон медиҳад, ки бо мақсади ташаккул ва тақмили сифатҳои касбии судяҳо ва пешгирии шаклҳои гуногуни деформатсияи касбии онҳо ба шуури ҳуқуқӣ нигоҳи амиқтару нав гиранд.

Аҳаммияти амалии таҳқиқот дар он аст, ки натиҷаҳои бадастомада метавонанд дар раванди таҳияи тадбирҳои амалӣ оид ба баланд бардоштани сатҳи маърифати ҳуқуқӣ дар ҷомеаи муосир, ягонакунии истилоҳот дар соҳаи назарияи ҳуқуқ ва давлат, инчунин дар раванди қабули қоидаҳо, омода намудани кадрҳои судягӣ ва баланд бардоштани сатҳи фаҳмиши ҳуқуқӣ ва шуури ҳуқуқии онҳо метавонад мусоидат намояд.

Таҳлили ташаккул ва рушди шуури ҳуқуқии дар таҳқиқот гузаронидашуда имкон медиҳад, ки низоми тадбирҳои мушаххасе, ки ба баланд бардоштани самаранокии сиёсати давлат дар ин самт нигаронида шудаанд, мақсадноктар муайян карда шаванд, зеро самаранокии низоми идоракунӣ дар давлат ва сатҳи ҷасод дар сохторҳои давлатӣ аз сатҳи шуури ҳуқуқии кормандон вобаста аст.

Хулоса ва тавсияҳои дар таҳқиқот зикргардида, барои таҳияи барномаҳои маҷмуии мақсаднок, ки ба баланд бардоштани сатҳи маърифати ҳуқуқӣ ва пурзӯр намудани самаранокии фаъолияти меъёрҳои ҳуқуқӣ нигаронида шудаанд, заминаи илмӣ фароҳам меоранд.

Маводи диссертатсиониро дар раванди таълим дар омода намудани таъминоти таълимию методии фанҳои «Таърихи ҳуқуқ ва давлат» ва «Назарияи ҳуқуқ ва давлат» истифода бурдан мумкин аст.

Асосҳои назариявии таҳқиқоти диссертатсиониро, таҳқиқотҳои илмию назариявии муҳаққиқони ватанӣ ва хориҷӣ оид ба паҳлуҳои ҷудоғонаи категорияи шуури ҳуқуқӣ ташкил медиҳанд. Ин проблемаҳо дар қорҳои олимони ватанию хориҷӣ ба монанди Сальников В.П., Аверин А.В., Байниязов Р.С.,

Белканов Е.А., Вопленко Н.Н., Касаткин С.Н., Малюткин А.В., Ильин И.А., Байтин М.И., Усмонов О.У., Тохиров Ф.Т., Ойгензихт В.А., Менглиев Ш.М., Имомов А.И., Иброҳимзода С.И., Тағойназаров Ш.Т., Бобочонзода И.Ҳ., Шарофзода Р.Ш., Холиқзода А.Ғ., Искандаров З.Ҳ., Диноршоев А.М., Ализода З., Насриддинзода Э.С., И.Р. Шодиев, Маҳмудов И.Т., Холиков К.Н., Маҳмудзода М.А., Раҳимзода М.З., Азиззода У.А., Нематов А.Р., Буризода Э.Б., Назаров А.К., Мирзамонзода Ҳ.М., Д.С. Раҳмон, Назар М.А., Абдулхонов Ф.М., Ализода Ш.Ш., Раҳматчонзода Р.Р., Нусратов Л.М., Ғоибов Р.Д., Насков Д.С., Саркорова Ш.С., Обидова М.Н., Абдуллозода Ф.Н., Муродзода А.А. ва дигарон инъикос ёфтаанд.

Саҳми шахсии довталаби дараҷаи илмӣ дар таҳқиқот аз он иборат аст, ки таҳқиқоти илмии у, аз ҷумла таҳлилҳои назариявӣ, амалӣ, нуктаҳои илмии пешниҳоднамуда ва хулосаҳо дастоварди муаллиф буда, асоснокунӣ ва мубрамии онҳо тасдиқи худро ёфтаанд.

Тасвиб ва амалисозии натиҷаҳои диссертатсионӣ. Натиҷаҳои таҳқиқоти диссертатсионӣ дар шӯбаи масоили назариявии давлат ва ҳуқуқи муносири Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А. Баҳоваддинови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон муҳокима ва тасдиқ гардида, дастовардҳои илмии муаллиф вобаста ба мавзӯ дар конференсияҳои байналмилалӣ ва ҷумҳуриявӣ ва дигар нишастҳои илмӣ ба таърифи расонида шудаанд.

Муқаррарот, хулосаҳо ва тавсияҳо, ки дар рафти таҳқиқоти илмӣ таҳия шудаанд, 8 монография, 2 китоби дарсӣ, 6 васоити таълимӣ, 73 мақолаҳои илмӣ, аз ҷумла 30 онҳо дар маҷаллаҳои илмии тавсиякардаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон нашр шудаанд. Аз ҷумла:

а) Монографияҳо, китобҳои дарсӣ, дастури таълимӣ:

[1–М]. Кодиров, Т.К. – гл. 39. гл. 41 Комментарии к гражданскому процессуальному кодексу Республики Таджикистан [Текст] / Т.К. Кодиров / Под ред. профессора Рахимова М.З. – Душанбе, 2012. – 573 с.

[2–М]. Қодиров, Т.Қ., Бобочонов И.Ҳ., Бадалов Ш.К. Уҳдадорихои алиментдихӣ (дар назария ва амалияи Ҷумҳурии Тоҷикистон): Дастури таълимию амалӣ/ Зери таҳрири Раиси Суди конститутсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон Маҳмудов М.А.. [Матн] / Т.Қ. Қодиров, И.Ҳ. Бобочонов, Ш.К. Бадалов. – Душанбе «Эр–граф», 2012. – 272 с. – ISBN 978-99947-41-97-7.

[3–М]. Кодирзода Т.К. Актуальные проблемы осуществления субъективных гражданских прав (учебное пособие). [Текст] / Т.К. Кодирзода. – Душанбе. 2013. –92 с.

[4–М]. Кодирзода Т.К. Злоупотребления субъективными гражданскими правами (теория и практика). Монография. [Текст] / Т.К. Кодирзода. –Душанбе.: «Ямини содик», 2014. – 176с.

[5–М]. Кодирзода Т.К. Проблемы злоупотребления субъективными гражданскими правами. Монография. [Текст] / Т.К. Кодирзода. – Душанбе.: Издательство “Эр–граф”, 2019. – 164 с. – ISBN 978-99975-73-68-1.

[6–М]. Қодирзода Т.Қ., Бобочонзода И.Ҳ., Ашурзода А.А., Ғафорзода И., Саидзода М.Ш., Анушервони И., Ҳамроқулзода Б.А. Тафсири Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ҳифзи ҳуқуқҳои кудак» [Матн] / Т.Қ. Қодирзода, И.Ҳ. Бобочонзода, А.А. Ашурзода, И. Ғафорзода, М.Ш. Саидзода, И. Анушервони,

Б.А. Ҳамрокулзода // Зери таҳрири Раиси Суди Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон Шермуҳаммад Шоҳиён. – Душанбе: «Эр–граф». 2019.–308 сах. – ISBN 978-99975-96-87-5.

[7–М]. Қодирзода Т.Қ., Бобочонзода И.Ҳ., Раҳимзода Р.Ҳ., Сафарзода А.И., Шоҳиён А., Солиев К.Х., Ҳусейнзода С.Ҳ., Гафорзода И., Гоибназар И., Қудратзода М. Ҳуқуқи ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон. Қисми умумӣ. Китоби дарсӣ [Матн] / Т.Қ. Қодирзода, И.Ҳ. Бобочонзода, Р.Ҳ. Раҳимзода, А.И. Сафарзода, А. Шоҳиён, К.Х. Солиев, С.Ҳ. Ҳусейнзода, И. Гафорзода, И. Гоибназар, М. Қудратзода // Зери таҳрири д.и. х., дотсент Раҳимзода Р.Ҳ. ва д.и. х. Бобочонзода И.Ҳ. — Душанбе: «Эр–граф», 2019. – 550 с. – ISBN 978-99975-73-93-3

[8–М]. Қодирзода Т.Қ. Правосознание судей (понятие, структура и виды). Монография. Часть 1. [Текст] / Т.Қ. Қодирзода. – Душанбе: «ЭР–граф», 2021. – 164 с. – ISBN 978-99985-62-49-3.

[9–М]. Қодирзода Т.Қ. Правосознание судей (судебное познание и мышления судей). Монография. Часть 2. [Текст] / Т.Қ. Қодирзода. – Душанбе: «ЭР–граф», 2022. – 188с. – ISBN 978-99985-62-49-3.

[10–М]. Қодирзода Т.Қ. Шуури ҳуқуқии судяҳо. Монография. [Матн] / Т.Қ. Қодирзода. – Душанбе: «ЭР–граф», 2023. – 312 с. – ISBN 978-99985-1-160-6.

[11–М]. Қодирзода Т.Қ., Бобочонзода И.Ҳ., Рустамзода М.Р. Ҳуқуқи ҷиноятӣ: Ҷиноят ва Ҷазо дар саволу ҷавобҳо, қисми якум, Ҷиноят, Васоити илмию амалӣ. [Матн] / Т.Қ. Қодирзода, И.Ҳ. Бобочонзода, М.Р. Рустамзода. – Душанбе: «ЭР–граф», 2023. – 279 с. – ISBN 978-99985-1-133-0.

[12–М]. Қодирзода Т.Қ., Асосҳои назариявӣ-меъёрии татбиқи ҳуқуқ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон. Душанбе [Матн] / И.Ҳ. Бобочонзода. // Монография. Коллективи муаллифон: зери таҳрири д.и.х., профессор И.Ҳ. Бобочонзода ва д.и.х., профессор А.Р. Нематов. –Душанбе: МН «Дониш», 2023. -340 с.

[13–М]. Бобочонзода И.Ҳ., Қодирзода Т.Қ., Ҳуқуқи муурофиавии ҷиноятӣ. Китоби дарсӣ. Душанбе [Матн] / И.Ҳ.Бобочонзода. //– Душанбе: «Эр–граф», 2024. – 416 с.

[14–М]. Қодирзода Т.Қ. Маърифати ҳуқуқӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон. Монография [Матн] / И.Ҳ. Бобочонзода // Зери таҳрири доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор, академики Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон Маҳмудзода М.А. ва доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор Бобочонзода И.Ҳ. – Душанбе: МН «Дониш», 2024. – 424 с. – ISBN 978-99985-0-469-2. (дар ҳаммуал.).

[15–М]. Қодирзода Т.Қ. Проблемаҳои татбиқи ҳуқуқ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (монографияя) / Коллективи муаллифон; зери таҳрири д.и.х., профессор Бобочонзода И.Ҳ. ва д.и.х., профессор Нематов А.Р.,– Душанбе: МН “Дониш”, 2024. – 664 с.

16. Қодирзода Т.Қ. Тадбирҳои баланд бардоштани шуури ҳуқуқии судяҳо. Васоити таълимӣ.[Матн] / Т.Қ. Қодирзода. – Душанбе: «ЭР–граф», 2025. – 148 с. – ISBN 978-99985-1-160-6.

б) Мақолаҳои илмие, ки дар маҷаллаҳои илмӣ тақризшавандаи тавсиянамудаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷоп шудаанд:

[17–М]. Қодирзода Т.Қ. Пределы и ограничения осуществление субъективных гражданских прав [Матн] / Т.Қ. Қодирзода // Законодательства. – 2017. – №4(28). – С. 40-54. – ISSN 2410-2903.

[18–М]. Кодирзода Т.К. Генезис и современные концепции злоупотребления субъективными гражданскими правами [Матн] / Т.К. Кодирзода // Правовая жизнь. – 2017 – 4 (20). – С. 133–147. – ISSN 2307-5198.

[19–М]. Кодирзода Т.К., Бободжонзода И.Х., Процессуальные препятствия и особенности механизма судебной защиты субъективных гражданских прав в гражданском процессе. [Текст] / Т.К. Кодирзода, И.Х. Бободжонзода // Законодательства. – 2019. – №3 (35). – С. 87–98. – ISSN 2410-2903.

[20–М]. Кодирзода Т.К., Бободжонзода И.Х., Доступ к правосудию и особенности механизма судебной защиты субъективных гражданских прав в гражданском процессе. [Текст] / Т.К. Кодирзода, И.Х. Бободжонзода // Академический журнал. – 2019. – №3 (31). – С. 45–54. – ISSN 2305-0535.

[21–М]. Кодирзода Т.К., Бободжонзода И.Х., Гносеологические аспекты судебного правоприменения и его влияние на устойчивость судебных решений и независимость судей. [Текст] / Т.К. Кодирзода, И.Х. Бободжонзода // Академический журнал. – 2019. – №4 (32). – С. 44–51. –ISSN 2305-0535.

[22–М]. Кодирзода Т.К., Бободжонзода И.Х., Курбонзода Ш.Ш. Права пациентов: в контексте юридической конфликтологии. [Текст] / Т.К. Кодирзода, И.Х. Бободжонзода, Ш.Ш. Курбонзода // Законодательства. – №4 (36). – 2019. – С. 42–48. – ISSN 2410-2903.

[23–М]. Кодирзода Т.К. Понятие и структура правосознания. [Текст] / Т.К. Кодирзода // Академический журнал. – 2020. – №1 (33) – С. 47–52. –ISSN 2305-0535.

[24–М]. Қодирзода Т.Қ. Мафхуми шуури ҳуқуқи судяҳо. [Матн] / Т.Қ. Қодирзода // Ҳаёти ҳуқуқӣ. – 2020. – №1(29). – С. 16–27. – ISSN 2307-5198.

[25–М]. Кодирзода Т.К. Гносеологическое аспекты судебного правоприменения и его влияние на устойчивость судебных решений и независимость судей. [Текст] / Т.К. Кодирзода // Законодательства. – 2020. – №1(37). – С. 49–56. – ISSN 2410-2903.

[26–М]. Кодирзода Т.К., Бободжонзода И.Х., Курбонзода Ш.Ш., Применение норм национального законодательства при защита прав пациентов в контексте международно–правовых стандартов. [Текст] / Т.К. Кодирзода, И.Х. Бободжонзода, Ш.Ш. Курбонзода // Академический юридический журнал. – 2020. – №3 (35) – С. 116–122. – ISSN 2305-0535.

[27–М]. Қодирзода Т.Қ., Шарофзода Р., Инкишофи заминаҳои илмӣ–методологии мафхуми «шуури ҳуқуқӣ» [Матн] / Т.Қ. Қодирзода, Р. Шарофзода // Маҷаллаи Академии ҳуқуқ. – 2022. – №1(41). – С. 44–53. –ISSN 2305-0535.

[28–М]. Қодирзода Т.Қ. Тарбияи ҳуқуқӣ ва тарбияи кадрҳои ҳуқуқӣ ҳамчун шарт ба банд бардоштани шуури ҳуқуқӣ. [Матн] / Т.Қ. Қодирзода // Ҳаёти ҳуқуқӣ. – 2022. – №4 (40). – С. 30–42. – ISSN 2307–5198.

[29–М]. Қодирзода Т.Қ. Самаранокӣ ва сифати санадҳои ҳуқуқтатбиқкунӣ ҳамчун шарт ва натиҷаи ҳуқуқтатбиқкунӣ [Матн] / Т.Қ. Қодирзода // Маҷаллаи Академии ҳуқуқ. – 2023. – № 1. (45). – С. 56–63. –ISSN 2305-0535.

[30–М]. Қодирзода Т.Қ. Шуури касбии ҳуқуқи судяҳо ҳамчун шакли ташаққули шуури ҳуқуқӣ. [Матн] / Т.Қ. Қодирзода // Маҷаллаи Академии ҳуқуқ. – 2023. – №1 (45) – С. 72–79. – ISSN 2305-0535.

[31–М]. Қодирзода Т.Қ. Шуури ҳуқуқӣ: Масълаҳои назариявӣ–ҳуқуқӣ [Матн] / Т.Қ. Қодирзода // Қонунгузорӣ. – 2023. – №1(49). – С. 12–15. – ISSN 2410-2903.

[32–М]. Қодирзода Т.Қ. Фаҳмиши ҳуқуқ ҳамчун асоси ташаккули тафаккури судяҳо. [Матн] / Т.Қ. Қодирзода // Маҷаллаи Ҳаёти ҳуқуқӣ. – 2023. – №1(41). – С. 84–93. – ISSN 2307–5198.

[33–М]. Қодирзода Т.Қ. Маҳмудзода М.А., Худоёрзода Б.Т. Оила ва қонун. «Тақриз ба Тафсири Кодекси оилаи Ҷумҳурии Тоҷикистон Душанбе», (дар ҳаммуаллифӣ), [Матн] / Т.Қ. Қодирзода, М.А. Маҳмудзода, Б.Т. Худоёрзода. // Маҷаллаи Ҳаёти ҳуқуқӣ. – 2023. – №1(41). С. 154–171.

[34–М]. Қодирзода Т.Қ., Бобочонзода И.Ҳ. Проблемаҳои назариявии институтҳои ҷиноят ва ҷазо дар лоиҳаи Кодекси нави ҷиноятӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон [Матн] / Т.Қ. Қодирзода, И.Ҳ. Бобочонзода // Маҷаллаи Академии ҳуқуқ. – 2023. – №2 (46). – С. 12–22. – ISSN 2305-0535.

[35–М]. Қодирзода Т.Қ. Ислоҳоти судӣ–ҳуқуқӣ дар ҳошияи Паёми Президент. [Матн] / Т.Қ. Қодирзода // Маҷаллаи Академии ҳуқуқ. – 2023. – 3(47). – С. 67–70. – ISSN 2305-0535.

[36–М]. Қодирзода Т.Қ. Шуури ҳуқуқии касбӣ дар фаъолияти ҳуқукатбиккунии судӣ. [Матн] / Т.Қ. Қодирзода // Маҷаллаи Академии ҳуқуқ. – 2023. – 4(48). – С. 89–95. – ISSN 2305-0535.

[37–М]. Қодирзода Т.Қ., Бобочонзода И.Ҳ., Маҳсудӣ Ф. Тағйиру иловаҳо ба қонунҳои мурофиавӣ идомаи амалишавии Барномаҳои ислоҳоти судӣ–ҳуқуқӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон: проблемаҳои назариявӣ, қонунгузорӣ ва амалӣ. [Матн] / Т.Қ. Қодирзода, И.Ҳ. Бобочонзода, Ф.Маҳсудӣ // Осори Академияи ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон. 2023. – №3(59). – С. 16–30. – ISSN 2412-141X.

[38–М]. Бобочонзода И.Ҳ., Қодирзода Т.Қ., Шовалиев М.Т. Проблемаҳои муайяннамоии мафҳуми “маърифати ҳуқуқӣ” аз нигоҳи илми ҳуқуқшиносӣ Тоҷикистон // Маҷаллаи Академияи ҳуқуқ. – 2024. – №1(49). – С. 10-19 – ISSN 2305-0535.

[39–М]. Бобочонзода И.Ҳ., Тағойназаров Ш.Т., Қодирзода Т.Қ. Тақриз ба тафсири Кодекси оилаи ҷумҳурии Тоҷикистон. Душанбе: “ЭР-граф”, 2015. – 415с., муаллифон Маҳмудзода Маҳкам, Худоёрзода Бахтиёр // Маҷаллаи Академияи ҳуқуқ. – 2024. – №1(49). – С. 192-201. – ISSN 2305-0535.

[40–М]. Қодирзода Т.Қ. Баъзе масъалаҳои шуури ҳуқуқии судяҳо // Ҳаёти ҳуқуқӣ. – 2023. – №4 (44). – С. 10–18. – ISSN 2307-5198.

[41–М]. Бобочонзода И.Ҳ. Қодирзода Т.Қ., Проблемаҳои муайяннамоии мафҳуми маърифати ҳуқуқӣ аз нигоҳи илми ҳуқуқшиносӣ., [Матн] / Т.Қ. Қодирзода // Маҷаллаи Академии ҳуқуқ. – 2024. – 1(49). – С. 10–19. – ISSN 2305-0535.

[42–М]. Бобочонзода И.Ҳ., Тағойназаров Ш.Т., Қодирзода Т.Қ. Тақриз ба тафсири Кодекси оилаи ҷумҳурии Тоҷикистон. Душанбе: “ЭР-граф”, 2015. – 415с., муаллифон Маҳмудзода Маҳкам, Худоёрзода Бахтиёр // Маҷаллаи Академияи ҳуқуқ. – 2024. – №1(49). – С. 192-201. – ISSN 2305-0535.

[43–М]. Қодирзода Т.Қ. Нақши илми ҳуқуқшиносӣ дар баланд бардоштани маърифати ҳуқуқии шаҳрвандон. [Матн] / Т.Қ. Қодирзода // Маҷаллаи Академии ҳуқуқ. – 2024. – 1(49). – С. 16–22. – ISSN 2305-0535.

[44–М]. Қодирзода Т.Қ. // Маҷаллаи Академияи ҳуқуқ. Нақши илми ҳуқуқшиносӣ дар баланд бардоштани маърифати ҳуқуқии шаҳрвандон. – 2024. – №3 (51). – С. 16-22 – ISSN 2305-0535.

[45–М]. Қодирзода Т.Қ. Проблемаҳои муайяннамоии мафҳуми маърифати ҳуқуқӣ аз нигоҳи илми ҳуқуқшиносӣ., [Матн] / Т.Қ. Қодирзода // Маҷаллаи Академияи ҳуқуқ. – 2024. – 1(49). – С. 10–19. – ISSN 2305-0535.

[46–М]. Бобочонзода И.Х., Қодирзода Т.Қ., Тағойназаров Ш.Т. Тақриз ба тафсири Кодекси оилаи Ҷумҳурии Тоҷикистон. Душанбе: “ЭР-граф”, 2015. – 415с., муаллифон Маҳмудзода Маҳкам, Худоёрзода Бахтиёр // Маҷаллаи Академияи ҳуқуқ. – 2024. – №1(49). – С. 192-201. – ISSN 2305-0535.

[47–М]. Қодирзода Т.Қ., “Нақши маърифати ҳуқуқӣ дар таҳкими тартиботи ҳуқуқӣ”, [Матн] / Т.Қ. Қодирзода // Ҳаёти ҳуқуқӣ. – 2024. – №4(48). – С. 16–26. – ISSN 2307-5198.

в) Мақолаҳои илмие, ки дар нашрияҳои дигар ҷоп шудаанд:

[48–М]. Қодирзода Т.Қ. Фемида [Матн] / Т.Қ. Қодирзода // Нашрияи Суди Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон – 2012. – №4. – С. 96-99.

[49–М]. Қодирзода Т.Қ. Нуктаи назари илмии сӯиистифодаи ҳуқуқи субъективии гражданин [Матн] / Т.Қ. Қодирзода // Ахбори Донишгоҳи миллии Тоҷикистон (маҷаллаи илмӣ). – Душанбе: «Сино», 2015. – №3\10 (188). – С. 97–104.

[50–М]. Қодирзода Т.Қ. Баъзе лаҳзаҳои баҳсталаби оқибатҳои сӯиистифодаи ҳуқуқи субъективии гражданин [Матн] / Т.Қ. Қодирзода // Ахбори Донишгоҳи миллии Тоҷикистон (маҷаллаи илмӣ). Қисми II. –Душанбе: «Сино», 2015. – №3\12 (189) – С. 87–92.

[51–М]. Қодирзода Т.Қ. Дар бораи проблемаи мафҳум ва аломатҳои сӯиистифодаи ҳуқуқи субъективии гражданин [Матн] / Т.Қ. Қодирзода // Ахбори Донишгоҳи миллии Тоҷикистон (маҷаллаи илмӣ). Қисми I. –Душанбе: «Сино», 2015. –№3\11 (188). – С. 147–151.

[52–М]. Қодирзода Т.Қ. Проблемаҳои назариявии банду бастаи сӯиистифода аз ҳуқуқҳои субъективии гражданин [Матн] / Т.Қ. Қодирзода // Нашрияи Суди Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон – 2016. – №44. – С. 79-89.

[53–М]. Қодирзода Т.Қ. Мушкилиҳои ҳуқуқтатбиқкунии меъёр оид ба маъни сӯиистифодаи ҳуқуқ дар низоми ҳуқуқи гражданин Ҷумҳурии Тоҷикистон [Матн] / Т.Қ. Қодирзода // Нашрияи Суди Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон – 2017. – №3. – С. 56-70.

[54–М]. Қодирзода Т.Қ. Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мухтарам Эмомалӣ Раҳмон, Президенти сулҳовару сулҳофар. [Матн] / Т.Қ. Қодирзода // Нашрияи Суди Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон. – 2019. – №4. – С. 64–69.

[55–М]. Қодирзода Т.Қ. Истиклолияти давлатии Тоҷикистон ва рушди ҳокимияти судӣ. [Матн] / Т.Қ. Қодирзода // Нашрияи Суди Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон. – 2019. – №3. – С. 84–88.

[56–М]. Қодирзода Т.Қ. Омилҳои пешгирии зӯрварӣ дар оила. [Матн] / Т.Қ. Қодирзода // Нашрияи Суди Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон. –2019. – №3. – С. 89–94.

[57–М]. Қодирзода Т.Қ. Проблемы правосознания и правовой культуры судей в процессе судебного правоприменения. [Текст] / Т.Қ. Қодирзода // Правосознание и правовая культура как условие эффективности реализации права: проблемы теории, методологии и практики. Монография / Колл. авт.,

под. ред., д.ю.н. И.Х. Бободжонзода, д.ю.н. А.Р.Нематова. – Душанбе; 2022. –241 с. – С.106–118.

[58–М]. Қодирзода Т.Қ. Масъалаҳои ба шуури ҳуқуқи судяҳо вобастагӣ доранд. [Матн] / Т.Қ. Қодирзода // Нашрияти Суди Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон. – 2020. – №2. – С. 60–73.

[59–М]. Қодирзода Т.Қ. Понятие правосознание и ее структурные элементы. [Текст] / Т.Қ. Қодирзода // Правосознание и правовая культура как условие эффективности реализации права: проблемы теории, методологии и практики. Монография / Колл. авт., под. ред., д.ю.н. И.Х. Бободжонзода, д.ю.н. А.Р.Нематова. – Душанбе, 2022. – С.15–26. – 241 с.

[60–М]. Қодирзода Т.Қ. Шуури ҳуқуқӣ ҳамчун омилҳои самаранокии татбиқи қонунгузорӣ дар фаъолияти судҳо. [Матн] / Т.Қ. Қодирзода // Самаранокии татбиқи ҳуқуқ ҳамчун омилҳои таҳкими қонуният ва тартиботи ҳуқуқӣ. Маводи конференсияи ҷумҳуриявӣ илмию назариявӣ (Душанбе, 14 июни соли 2022). – Душанбе, 2022. – 342с. – С. 229–245.

[61–М]. Қодирзода Т.Қ. Проблемы правосознания и правовой культуры судей в процессе судебного правоприменения [Текст] / Т.Қ. Қодирзода // Правосознание и правовая культура как условие эффективности реализации права: проблемы теории, методологии и практики (монографическое исследование):/ Бободжонзода И.Х., Нематов А.Р. и др. – Душанбе, 2022. – С. 106–118.

[62–М]. Қодирзода Т.Қ. Понятие правосознание и ее структурные элементы [Текст] / Т.Қ. Қодирзода // Правосознание и правовая культура как условие эффективности реализации права: проблемы теории, методологии и практики (монографическое исследование):/ Бободжонзода И.Х., А.Р. Нематов и др. – Душанбе, 2022. – С. 15–26.

[63–М]. Қодирзода Т.Қ. Проблемаҳои ташаққули шуури касбии ҳуқуқӣ ҳамчун шакли шуури ҳуқуқӣ. [Матн] / Т.Қ. Қодирзода // Маводҳои Конференсияи III –юми байналмилалӣ илмию амалӣ дар мавзӯи “ҳуқуқ ва иқтисод: масъалаҳои мубрами ҳуқуқи иқтисодӣ ва амнияти иттилоотӣ”. Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон. – Душанбе, 28 апрели соли 2023. – С. 121–128.

[64–М]. Қодирзода Т.Қ. Шуури ҳуқуқи судяҳо ҳамчун омилҳои самаранокии таъини ҷазо. [Матн] / Т.Қ. Қодирзода // Маводи Конференсияи байналмилалӣ илмию амалӣ дар мавзӯи «25–солагии Кодекси ҷиноятӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон: вазъият ва дурнамо», Академияи ВҚД Ҷумҳурии Тоҷикистон. – Душанбе, 2023. – С. 103–108.

[65–М]. Қодирзода Т.Қ. Проблемаҳои ташаққули шуури касбии ҳуқуқӣ ҳамчун шакли шуури ҳуқуқӣ. [Матн] / Т.Қ. Қодирзода // Маводҳои Конференсияи III –юми байналмилалӣ илмию амалӣ дар мавзӯи “ҳуқуқ ва иқтисод: масъалаҳои мубрами ҳуқуқи иқтисодӣ ва амнияти иттилоотӣ”. – Душанбе, 28 апрели соли 2023. – С. 121–128.

[66–М]. Қодирзода Т.Қ., Шуури ҳуқуқи судяҳо яке аз шаклҳои татбиқи ҳуқуқӣ. [Матн] / Т.Қ. Қодирзода // Асосҳои назариявӣ–меъёрии татбиқи ҳуқуқ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (Монография) / Коллективи муаллифони зерин таҳрири д.и.х., Бобочонзода И.Х. ва д.и.х., Нематов А.Р.– Душанбе:–МН “Дониш”, 2023. – С. 222–233.

[67–М]. Қодирзода Т.Қ. Проблемаҳо ва табиати шуури ҳуқуқӣ дар раванди ҳуқуқтатбиқкунӣ. [Матн] / Т.Қ. Қодирзода // Асосҳои назариявӣ–меъёрии татбиқи

ҳуқуқ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (Монография) / Коллективи муаллифон; зери таҳрири д.и.х., Бобочонзода И.Х. ва д.и.х., Нематов А.Р.– Душанбе: МН «Дониш», 2023. – С. 234–273.

[68–М]. Қодирзода Т.Қ., Бобочонзода И.Х., Шовалиев М.Т. Мафҳуми «маърифати ҳуқуқӣ» дар илми ҳуқуқшиносӣ: проблемаҳои назариявӣ–ҳуқуқӣ. [Матн] / Т.Қ. Қодирзода // Маводи Конференсияи ҷумҳуриявии илмию назариявӣ дар Донишкадаи тақмили ихтисоси Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон. Механизмҳои муосири ташаккули маърифати ҳуқуқии аҳоли: ҳолати кунунӣ ва дурнамо: маводи конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ–амалӣ (23 январӣ соли 2024) // Зери таҳрири Собирзода И.С. – ректори Донишкадаи тақмили ихтисоси Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ – Душанбе: «Матбааи ДМТ», 2024. – 280 с. – С. 74-97.

[69–М]. Қодирзода Т.Қ., Бобочонзода И.Х., Шовалиев М.Т. Мафҳуми «маърифати ҳуқуқӣ» дар қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон: проблемаҳои назариявӣ–ҳуқуқӣ. [Матн] / Т.Қ. Қодирзода // Маводи Конференсияи ҷумҳуриявии илмию назариявӣ дар Донишкадаи тақмили ихтисоси Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон. Механизмҳои муосири ташаккули маърифати ҳуқуқии аҳоли: ҳолати кунунӣ ва дурнамо: маводи конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ–амалӣ (23 январӣ соли 2024) // Зери таҳрири Собирзода И.С. – ректори Донишкадаи тақмили ихтисоси Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ – Душанбе: «Матбааи ДМТ», 2024. – 280 с. – С. 98-119.

[70–М]. Бобочонзода И.Х., Қодирзода Т.Қ. Маърифати ҳуқуқӣ: дар ҳошияи паёми Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон. Маводи Конференсияи ҷумҳуриявии илмию назариявӣ дар Донишкадаи тақмили ихтисоси Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон. Механизмҳои муосири ташаккули маърифати ҳуқуқии аҳоли: ҳолати кунунӣ ва дурнамо: маводи конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ–амалӣ (23 январӣ соли 2024) // Зери таҳрири Собирзода И.С. – ректори Донишкадаи тақмили ихтисоси Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ – Душанбе: «Матбааи ДМТ», 2024. – 250 с. – С.13–31.

[71–М]. Бобочонзода И.Х., Қодирзода Т.Қ. Мафҳуми «маърифати ҳуқуқӣ» дар илми ҳуқуқшиносӣ. Масоили мубрами давлат, ҷомеа ва ҳуқуқи муосир (маҷаллаи илмӣ). 2024. №1 (1). Душанбе, 2024. – С. 14-27.

[72–М]. Бобочонзода И.Х., Қодирзода Т.Қ. Фаҳмиши «маърифати ҳуқуқӣ» дар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ. Масоили мубрами давлат, ҷомеа ва ҳуқуқи муосир (маҷаллаи илмӣ). 2024. №1 (1). Душанбе, 2024.– С. 43-54.

[73–М]. Қодирзода Т.Қ. Роҳҳои баланд бардоштани маърифати ҳуқуқии шаҳрвандон дар ҳошияи Паёми Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон. Маърифати ҳуқуқӣ омили муҳими таҳкими давлатдорӣ миллӣ: маводҳои конференсияи илмӣ–амалии байналмилалӣ дар Донишгоҳи байналмилалӣ сайёҳӣ ва соҳибқорӣ Тоҷикистон (25-26 апрели соли 2024) – Душанбе: 2024. – 376 с. – С. 12-20.

[74–М]. Қодирзода Т.Қ. Шуури ҳуқуқии судяҳо ҳамчун як наъби нисбатан мустақили шуури ҳуқуқӣ. Маҷмӯи мақолаҳои илмию назариявӣ ҷумҳуриявӣ // Кодекси маданият нав – масъалаҳои назариявӣ. Душанбе, МН «Дониш», 2024. – 200 с. – С. 183-194.

[75–М]. Қодирзода Т.Қ. Масъалаҳои шуури ҳуқуқӣ хангоми амалишавии меъёрҳои ҳуқуқӣ дар таҷрибаи судӣ. Маводи Конференсияи ҷумҳуриявии илмию назариявӣ дар АМИТ. Маърифати ҳуқуқӣ-омили тақвияти тартиботи ҳуқуқӣ ва

қонуният. Маҷмуъи мақолаҳои илмию назариявӣ ҷумҳуриявӣ бахшида ба соли маърифати ҳуқуқӣ. Душанбе, 19 апрели соли 2024. МН «Дониш», 2024. – 260 с. – С. 181-203.

[76–М]. Қодирзода Т.Қ. Ислоҳоти судӣ-ҳуқуқӣ яке аз падидаҳои даврони истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон. Истиқлолияти давлатӣ – заминаи таҳкими давлати ҳуқуқбунёд. Маводи конференсияи ҷумҳуриявии илмию амалӣ дар мавзӯи “Истиқлолияти давлатӣ – заминаи таҳкими давлати ҳуқуқбунёд”, бахшида ба 33-умин солгарди Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, 3-уми сентябри соли 2024 / Зери таҳрири д.и.х., профессор Бобоҷонзода И.Х. – Душанбе: “Нашри Мубориз”, 2024. – 464 с. – С. 182-200.

[77–М]. Бобоҷонзода И.Х. Қодирзода Т.Қ., Андешаҳо дар хошияи суҳанронии Пешвои муаззами миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мухтарам Эмомалӣ Раҳмон дар рӯзи таҷлили 30-юмин солгарди Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон. Маводҳои Конференсияи илмию амалӣ дар мавзӯи «Конститутсия кафили ҳифзи ҳуқуқ ва озодиҳои инсон ва шаҳрванд». // Зери, таҳрири доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор Бобоҷонзода И.Х. – Душанбе: «ЭР-граф», 2024. – 100 с. – С. №7-42.

[78–М]. Қодирзода Т.Қ. Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон – заминаи раванди ислоҳоти судию ҳуқуқӣ. Маводҳои Конференсияи илмию амалӣ дар мавзӯи «Конститутсия кафили ҳифзи ҳуқуқ ва озодиҳои инсон ва шаҳрванд». // Зери таҳрири мушовири ҳуқуқии Корхонаи воҳиди давлатии “Бонки амонатгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон”, доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор Бобоҷонзода И.Х. – Душанбе: «ЭР-граф», 2024. – 100 с. – С. 43-49.

[79–М]. Қодирзода Т.Қ. Мафҳуми «маърифати ҳуқуқӣ» дар илми ҳуқуқшиносӣ [Захираи электронӣ]. – Манбаи дастрасӣ: <https://ifppanrt.tj/tj/component/search> (санаи муроҷиат 12.02.2024).

[80–М]. Қодирзода Т.Қ. Маърифати ҳуқуқӣ: дар хошияи паёми Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон. [Захираи электронӣ]. – Манбаи дастрасӣ: <https://ifppanrt.tj/tj/component/search> (санаи муроҷиат 12.02.2024).

[81–М]. Қодирзода Т.Қ. Ислоҳоти судӣ-ҳуқуқӣ дар хошияи Паёми Президент. [Захираи электронӣ]. – Манбаи дастрасӣ: <https://ifppanrt.tj/tj/component/search> (санаи муроҷиат 12.02.2024).

[82–М]. Қодирзода Т.Қ. Маърифати ҳуқуқӣ дар қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон. [Захираи электронӣ]. – Манбаи дастрасӣ: <https://ifppanrt.tj/tj/component/search> (санаи муроҷиат 12.02.2024).

[83–М]. Қодирзода Т.Қ. Таҳдиди ифротгароии салафӣ ба суботи ҷомеа ва амнияти миллӣ. [Захираи электронӣ]. – Манбаи дастрасӣ: <https://ifppanrt.tj/tj/component/search> (санаи муроҷиат 16.02.2024).

[84–М]. Қодирзода Т.Қ. Нақши Тафсири Кодекси оилаи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар баланд бардоштани маърифати ҳуқуқӣ ва оиладорӣ [Захираи электронӣ]. – Манбаи дастрасӣ: <https://www.facebook.com/share/p/BLyT97DhmvYStLaT/?mibextid=xfxF2i> (санаи муроҷиат 12.03.2024).

[85–М]. Қодирзода Т.Қ. Нақши Суҳанронии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар таҳкими сулҳу суббот ва амнияти давлат. [Захираи электронӣ]. – Манбаи дастрасӣ: <https://www.ifppanrt.tj/tj/ilm-va-navidho/andeshai-muhakkikon/item> (санаи муроҷиат 15.03.2024).

[86–М]. Бобочонзода И.Х., Қодирзода Т.Қ. Андешаҳо дар хошияи суханронии Пешвои муаззами миллат, Президенти кишвар муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар рӯзи таҷлили 30-юмин солгарди Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон. [Захираи электронӣ]. – Манбаи дастрасӣ: [https://www.ifppanrt.tj/tj/ilm-va-navidho/andeshai_muhakkikon /item](https://www.ifppanrt.tj/tj/ilm-va-navidho/andeshai_muhakkikon/item)(санаи мурочиат 12.11.2024).

[87–М]. Бобочонзода И.Х., Қодирзода Т.Қ. Эмомали Раҳмон- Наш Президент. [Захираи электронӣ]. – Манбаи дастрасӣ: https://www.ifppanrt.tj/tj/ilm-va-navidho/andeshai_muhakkikon /item(санаи мурочиат 13.11.2024).

[88–М]. Бобочонзода И.Х., Қодирзода Т.Қ. Саҳми Эмомалӣ Раҳмон дар ташаккулёбии институти президентӣ ва таҳкими давлатдорӣ тоҷикон. [Захираи электронӣ]. – Манбаи дастрасӣ: https://www.ifppanrt.tj/tj/ilm-va-navidho/andeshai_muhakkikon /item(санаи мурочиат 14.11.2024).

[89–М]. Бобочонзода И.Х., Қодирзода Т.Қ. Парчами миллии Тоҷикистон: таърих ва моҳияти он ҳамчун рамзи давлатӣ. // [Захираи электронӣ]. – Речаи дастрас: <https://amit.tj/tj/mafkhum-va-mokhiyati-marifati-khukuki-dar-chumkhurii-tochikiston> (санаи мурочиат 18.11.2024).

Нуктаҳои асосии таҳқиқот инчунин дар конференсияҳои зерин дар шакли маъруза пешниҳод шудаанд:

– Конференсияи илмӣ-амалӣ дар Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мавзӯи: «Мубрамияти мурофиаи маъмурӣ – мушкилот, дурнамо ва роҳҳои ҳал». Маъруза: «Таҷрибаи баррасии парвандаҳои ҳуқуқвайронкунии маъмурӣ». ш. Душанбе, 28 майи соли 2022;

– Конференсияи ҷумҳуриявии илмию назариявӣ дар Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон. баҳшида ба 25 – солагии рӯзи «Ваҳдати миллӣ» дар мавзӯи «Самаранокии татбиқи ҳуқуқ ҳамчун омили таҳкими қонуният ва тартиботи ҳуқуқӣ». Маъруза: «Шуури ҳуқуқӣ ҳамчун омили самаранокии татбиқи қонунгузорӣ дар фаъолияти судҳо». ш. Душанбе, 14 июни соли 2022;

– Конференсияи ҷумҳуриявии илмию назариявӣ баҳшида ба 25 – солагии рӯзи «Ваҳдати миллӣ». Маъруза: «Масъалаҳои шуури ҳуқуқӣ ҳангоми амалишавии меъёрҳои ҳуқуқӣ дар таҷрибаи судӣ». ш. Душанбе, 17 июни соли 2022;

– Конференсияи байналмилалӣ илмӣ-амалӣ дар Ҷумҳурии Қирғизистон, дар мавзӯи «Конститутсияи и доступ к правосудии». Маъруза: “Доверие к правосудие в контексте судебно-правовой реформе». ш. Бишкек, 14-18 сентябри соли 2022;

– Конференсияи илмӣ-амалӣ дар Донишгоҳи миллии Тоҷикистон дар мавзӯи: «Стратегияи давлатии муқовимат ба коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030». Маъруза: «Масъалаҳои ҷавобгарӣ дар соҳаи коррупсия». ш. Душанбе, 25 октябри соли 2022;

– Конференсияи III-юми байналмилалӣ илмию амалӣ дар мавзӯи «Ҳуқуқ ва иқтисод: масъалаҳои мубрами ҳуқуқи иқтисодӣ ва амнияти иттилоотӣ» дар Донишгоҳи давлатии тижорати Тоҷикистон. Маъруза: «Проблемаҳои ташаккули шуури касбии ҳуқуқӣ ҳамчун шакли шуури ҳуқуқӣ». ш. Душанбе, ш. Душанбе, 28 апрели соли 2023;

– Конференсияи II-юми илми-амалии байналмилалӣ дар мавзӯи «Илми ҳуқуқшиносӣ ва амалияи он» баҳшида ба рӯзи илми тоҷик дар Академияи ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон. Маъруза: «Фаҳмиши меъёрии ҳуқуқ дар замони

муосир ҳамчун асоси ташаккули ҳукукии тафаккури судяҳо». ш. Душанбе, 29.04.2023;

– Конференсияи байналмилалии илмию амалӣ дар мавзуи «25-солагии Кодекси ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон: вазъият ва дурнамо», дар Академияи ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон. Маъруза: «Шуури ҳукукии судяҳо ҳамчун омили самаранокии таъини ҷазо». ш. Душанбе, 26-уми майи соли 2023;

– Конференсияи ҷумҳуриявии илмию назариявӣ дар Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон. Мавзу: «Ҷавобгарии ҳуқуқвайронкунии маъмурӣ». Маъруза: «Ҷавобгарии ҳуқуқвайронкунии маъмурӣ дар соҳаи муҳоҷират». ш. Душанбе, 22 майи соли 2023;

– Конференсияи ҷумҳуриявии илмию назариявӣ дар Донишгоҳи давлатии тичоратии Тоҷикистон дар мавзуи «Стратегияи давлатии муқовимат ба коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030». Маъруза: «Баъзе масъалаҳои ҳукукии муқовимат ба коррупсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон». ш. Душанбе, 8.06.2023;

– Конференсияи ҷумҳуриявии илмию назариявӣ дар Донишкадаи тақмили ихтисоси Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, дар мавзуи «Механизмҳои муосири ташаккули маърифати ҳукукии аҳоли: ҳолати кунунӣ ва дурнамо». Маъруза: «Маърифати ҳуқуқӣ ҳамчун воситаи баланд бардоштани шуури ҳуқуқӣ». ш. Душанбе, 23.01.2024;

– Конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-амалӣ дар мавзуи «Нақши илми ҳуқуқшиносӣ дар ташаккули маърифати ҳукукии шаҳрвандон» бахшида ба 30-солагии Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва соли маърифати ҳуқуқӣ. Маъруза: «Тарзҳои болоравии маърифати ҳукукии аҳоли да асоси паёми Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон». Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон. ш. Душанбе, 12.04.2024;

– Конференсияи илмӣ-амалӣ ҷумҳуриявӣ бахшида ба соли Маърифати ҳуқуқӣ дар мавзуи «Нақши маърифати ҳуқуқӣ дар ҷомеаи шаҳрвандӣ» Маъруза: «Роҳҳои баланд бардоштани маърифати ҳуқуқи дар хошияи паёми Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон» дар Коллеҷи техникаи Донишгоҳи техникаи Тоҷикистон ба номи академик М. Осимӣ, ш. Душанбе. 12.04.24;

– Конференсияи ҷумҳуриявии илмию назариявӣ бахшида ба соли Маърифати ҳуқуқӣ «Маърифати ҳуқуқӣ-омили тақвияти тартиботи ҳуқуқӣ ва қонуният» дар Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон. Маъруза: «Фаҳмиши меъёри ҳуқуқ дар замони муосир ҳамчун омили ташаккули маърифати ҳуқуқӣ». ш. Душанбе, 19.04.2024;

– Конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-амалӣ бахшида ба 30-солагии Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар кафедраи ҳуқуқи маданияи факултети ҳуқуқшиносии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Маъруза: «Масъалаҳои шуури ҳуқуқӣ ҳангоми амалишавии меъёрҳои ҳуқуқӣ дар таҷрибаи судӣ». ш. Душанбе, 24.04.2024;

– Конференсияи илмӣ-амалии байналмилалӣ ба муносибати «соли «маърифати ҳуқуқӣ» эълон гардидани соли 2024 дар мавзуи «Маърифати ҳуқуқӣ омили муҳими тақмили давлатдорӣ милли» бахшида ба 30-солагии Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар Донишгоҳи байналмиллалӣ саёҳи ва соҳибкорӣ Тоҷикистон. Маъруза: «Роҳҳои баланд бардоштани маърифати

хукуки дар хошияи паёми Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон». ш. Душанбе, 25-26 апрели соли 2024;

– Конференсияи илмию назариявӣ дар Корхонаи Агентии обуҳавошиносии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки Ҳизби халқии демократии Тоҷикистон дар н. Сино. Маъруза: Оид ба дастуру суханронихои Пешвои миллат Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мухтарам Эмомалӣ Раҳмон дар НОБ-и Роғун 8-9 августи соли 2023 ва Қонунҳои миллӣ: Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи танзими чашну маросим дар Ҷумҳурии Тоҷикистон” ва Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи масъулият барои таълиму тарбияи кӯдак”, 17 июли соли 2024;

– Конференсияи илмию назариявӣ дар АМИТ дар мавзуи Истиклолияти давлатӣ-заминаи таҳкими давлати ҳуқуқбунёд. Маъруза: “Ислоҳоти судӣ-ҳуқуқӣ яке аз падидаҳои даврони Истиклолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон”, 3 сентябри соли 2024;

– Конференсияи илмию назариявӣ ҷумҳуриявӣ дар ФСҲ Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон дар мавзуи “Истиклолияти сиёсӣ ва ҳифзи манфиатҳои миллӣ”, бахшида ба 33-юмин солгарди Истиклолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Маъруза: “Таҳкими ҳокимияти судӣ яке аз заминаҳои ҳифзи манфиатҳои миллӣ дар даврони Истиклолияти давлатӣ”, 6 сентябри соли 2024;

– Конференсияи байналмилалӣ илмию назариявӣ дар Китобхонаи миллии давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон бо иштироки экспертҳо аз Германия ва Узбекистон дар мавзуи “Даъватҳои замони муосир ва нотариат: дурнамо ва таҳлилҳо”, 3 октябри соли 2024;

– Конференсияи ҷумҳуриявӣ илмию назариявӣ дар АМИТ дар мавзуи “Рушди қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон (дар асоси фаъолияти илмӣ-амалии Узви вобастаи АМИТ, д.и.х., профессор, Арбоби илм ва техникаи Тоҷикистон Раҳимзода М.З.)” Мавзуи баромад “Татбиқи муқарраротҳои Конститутсия оид ба фаъолияти соҳибкорӣ дар асарҳои профессор Раҳимзода М.З.” 18 октябри соли 2024;

– Конференсияи илмию назариявӣ дар АМИТ дар мавзуи “Конститутсия санади ҳуқуқӣ-сиёсии рушди давлатдорӣ миллӣ” бахшида ба 30 солагии Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва эълон гардидани соли 2024 “Соли маърифати ҳуқуқӣ”. Маъруза: “Санадҳои ҳуқуқтатбиқкунӣ дар фаъолияти судҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун заминаи ба амал баровардани адолати судӣ”, 25 октябри соли 2024;

– Конференсияи илмӣ-амалии байналмилалӣ ба муносибати «соли «маърифати ҳуқуқӣ» эълон гардидани соли 2024 дар мавзуи «Маърифати ҳуқуқӣ омили муҳими тақмили давлатдорӣ миллӣ» бахшида ба 30-солагии Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар Донишгоҳи байналмиллалӣ саёҳӣ ва соҳибкорӣ Тоҷикистон. Маъруза: “Роҳҳои баланд бардоштани маърифати ҳуқуқии шаҳрвандон” ш. Душанбе, 2 ноябри соли 2024.

Мақолаҳои интишорнамудаи унвонҷӯ дар умум тамоми ҷанбаҳои таҳқиқоти илмӣ, назариявӣ ва амалиро доир ба мавзуи «Проблемаҳои назариявӣ ташаккули шуури ҳуқуқии судяҳо дар партави ислоҳоти судӣ-ҳуқуқӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» гузаронидашударо дар бар мегиранд.

Ба талаботи Комиссияи Олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мубокиқ будани тартиб ва танзими диссертатсия. Таҳқиқоти диссертатсионии Қодирзода Тохир Қамар дар мавзуи «Проблемаҳои назариявии ташаккули шуури ҳуқуқии судяҳо дар партави ислоҳоти судӣ-ҳуқуқӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» барои дарёфти унвони илмии доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯйи ихтисоси 12.00.01 – Назария ва таърихи ҳуқуқ ва давлат; таърихи таълимот дар бораи ҳуқуқ ва давлат ба талаботи бандҳои 31, 33-35-уми Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, таҳти № 267 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ буда, диссертатсияи илмӣ-тахассусие мебошад, ки барои рушди илми назария ва таърихи ҳуқуқ ва давлат; таърихи таълимот дар бораи ҳуқуқ ва давлат аҳаммият дошта, дар он роҳи ҳал ва коркарди нави илман асоснокшудаи назариявӣ дарҷ шудааст, ки барои рушди давлатдорӣ мубрам мебошад.

Диссертатсия аз ҷониби муаллиф мустақилона анҷом дода шуда, дорои ягонагии дохилӣ мебошад. Натиҷа ва нуктаҳои илмии диссертатсия барои илми ҳуқуқшиносӣ навгонӣ буда, саҳми шахсии муаллифи диссертатсияро дар илм нишон медиҳанд.

Натиҷаҳои асосии илмии диссертатсия дар нашрияҳои илмии тақризшавандаи тавсиянамудаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар маҷаллаҳои илмӣ ба таъри расидаанд, ки дар натиҷа мазмун ва моҳияти диссертатсияро ба пуррагӣ инъикос менамоянд.

Дар маҷмӯъ, бояд қайд намуд, ки таҳқиқоти диссертатсионии Қодирзода Тохир Қамар дар мавзуи «Проблемаҳои назариявии ташаккули шуури ҳуқуқии судяҳо дар партави ислоҳоти судӣ-ҳуқуқӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» таҳқиқоти илмии мустақилона анҷомёфта буда, дар он натиҷаҳои нави илман асоснок ба даст омадаанд ва масъалаҳои амиқи илмиро ҳал менамояд. Муаллифи диссертатсия Қодирзода Тохир Қамар бошад, барои дарёфти унвони илмии доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯйи ихтисоси 12.00.01 – Назария ва таърихи ҳуқуқ ва давлат; таърихи таълимот дар бораи ҳуқуқ ва давлат сазовор мебошад.

Дар заминаи гуфтаҳои болозикр, шуъбаи масоили назариявии давлат ва ҳуқуқи муосири Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А.Баҳоваддинови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон

қарор кард:

1. Диссертатсияи унвонҷӯи Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А. Баҳоваддинови АМИТ Қодирзода Тохир Қамар дар мавзуи «Проблемаҳои назариявии ташаккули шуури ҳуқуқии судяҳо дар партави ислоҳоти судӣ - ҳуқуқӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» кори илмӣ - тахассусии анҷомёфта буда, ба талаботи муқарраргардида пурра ҷавобгӯ ва барои дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ бо ихтисоси 12.00.01 – Назария ва таърихи ҳуқуқ ва давлат; таърихи таълимот дар бораи ҳуқуқ ва давлат сазовор аст.

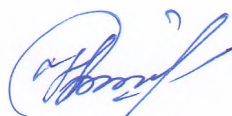
2. Диссертатсияи унвонҷӯи Қодирзода Тохир Қамар дар мавзуи «Проблемаҳои назариявии ташаккули шуури ҳуқуқии судяҳо дар партави ислоҳоти судӣ-ҳуқуқӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» барои дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯйи ихтисоси 12.00.01 – Назария ва таърихи ҳуқуқ ва давлат; таърихи таълимот дар бораи ҳуқуқ ва давлат барои ҳимоя тавсия карда шавад.

Хулосаи мазкур дар чаласаи шуъбаи масоили назариявии давлат ва ҳуқуқи муосири Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А.Баҳоваддинови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон қабул карда шудааст.

Ба овоз монда шуд: "тарafdор 7 нафар", "зид-нест", "бетараф-нест", хулоса яқдилона қабул гардид. Асос: протоколи чаласа, тахти №3 аз 26 феввали соли 2025 мебошад.

Раисиқунанда:

Сарҳодими илмии шуъбаи масоили назариявии давлат ва ҳуқуқи муосири Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А.Баҳоваддинови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон, доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, дотсент

Нематов А.Р.

Котиби чаласа:

Лаборанти калони шуъбаи масоили назариявии давлат ва ҳуқуқи муосири Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А.Баҳоваддинови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон

Нуриева В.М.

Имзои Нематов А.Р. ва Нуриева В.М.-ро тасдиқ мекунам:

Сардори шуъбаи кадрҳои ИФСҲ АМИТ

«17» 02 2025 с.

Суроғаи муқарриз:

734025, шаҳри Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ 33.

E.mail: bobojonov_i@mail.ru; info@ifppanrt.tj

Абдурахмонзода Б.А.